

2009D30593

31 700 IXB

**Vaststelling van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2009**

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld ... juni 2009

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de minister van Financiën d.d. 11 mei 2009 over een nieuwe indeling van de begrotingen Financiën (31 700-IXB, nr. 23) enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 18 juni 2009 aan de minister van Financiën voorgelegd. Bij brief van ... zijn ze door hem beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

Waarom heeft de minister zijn – in september 2008 aangekondigde – voorstel over een nieuwe indeling van de begrotingen van Financiën niet tijdig aan de Kamer gestuurd?

Kan de minister uitleggen waarom hij de drie begrotingen IXA, IXB en G wil samenvoegen?

Kan de minister de voor- en nadelen van de samenvoeging van de drie begrotingen uiteenzetten?

Waarom verwacht de minister een grotere transparantie en toegankelijkheid voor de Staten-Generaal?

Kan de minister toelichten waarom destijds is gekozen voor drie aparte begrotingshoofdstukken en waarom de argumenten hiervoor nu kennelijk niet meer valide zijn?

Kan de minister toelichten welke besparingen hij verwacht met «enige efficiencywinst»?

Welke specifieke CW-wijzigingen beoogt de minister om deze samenvoeging te realiseren?

Waarom kiest de minister ervoor om – in strijd met de Comptabiliteitswet – deze majeure begrotingswijziging door te voeren? Waarom voert de minister niet eerst een structurele discussie over het begrotingsstelsel met de Kamer?

Welke gevolgen kan dit precedent hebben op andere departementale begrotingen en begrotingsfondsen? Zal bijvoorbeeld het ministerie van Verkeer en Waterstaat ook met een voorstel komen om het Infrastructuurfonds en de departementale begroting te integreren? Zijn er nog andere voorbeelden waarbij een dergelijke wens tot samenvoeging van beleidsbegrotingen en begrotingsfondsen leeft bij het Kabinet?

Welke wijzigingen beoogt de minister in de Wet op het BTW-compensatiefonds?

Wil de minister het BTW-compensatiefonds als apart begrotingsfonds opheffen? Zo ja, waarom?

Betekent opheffing van het BTW-compensatiefonds dat eventuele saldi op dit fonds niet meer automatisch doorgeschoven worden naar volgende jaren?

Kan de minister toelichten waarom hij drie ongelijksoortige begrotingen – beleidsbegroting, fondsbegroting en technische begroting – wil samenvoegen, waardoor de begroting onder andere een meer financieel-technisch karakter zal krijgen? Zijn de begrotingen niet te ongelijksoortig om samen te voegen?

Kan de minister aangeven hoe het meer financieel-technische karakter van de nieuwe begroting zich verhoudt tot de VBTB-operatie, waarmee begrotingen juist beleidsrijker zouden moeten worden? Verlaat de minister met de voorgestelde begrotingsindeling het VBTB-gedachtengoed?

Mogen meevallers bij het BTW-compensatiefonds of de Nationale Schuld in de nieuwe situatie, conform de begrotingsregels, gebruikt worden om tegenvallers op de «reguliere» Financiënbegroting (bvb. bij de Belastingdienst) te compenseren?

Hoe hoog wordt de eindejaarsmarge op de nieuwe begroting na de samenvoeging van de drie begrotingen? Betekent dit meer speelruimte voor de minister van Financiën om tekorten aan het einde van het jaar niet te hoeven compenseren?

Welke informatie ontvangt de Kamer nu nog wel in de begrotingen en jaarverslagen, en welke informatie zal de Kamer in de nieuwe situatie niet meer ontvangen?

Zal de Kamer nog steeds de informatie over de Nationale Schuld ontvangen conform artikel 7 CW? Zo ja, hoe gaat de minister dat vastleggen? Zo nee, kan dit worden toegelicht?

Welke invloed zal het eventueel vormgeven van de begroting IX conform de uitgangspunten van de experimentbegrotingen – mocht daartoe in de toekomst worden besloten – hebben op de informatie die de Kamer ontvangt? Kan de minister de verschillen schetsen met de huidige begrotingsindeling?

Heeft de minister overleg gevoerd met de Algemene Rekenkamer over de gevolgen van dit voorstel voor de controlewerkzaamheden en de rapporten van de Algemene Rekenkamer?

Welke gevolgen heeft de samenvoeging van de drie begrotingen voor de controle van de Algemene Rekenkamer en voor de rapportage over gesignaleerde onvolkomenheden? Zal de Kamer in de nieuwe situatie bevindingen en oordelen van de Algemene Rekenkamer aantreffen op het eenzelfde detailniveau als tot nu toe het geval is geweest?

Kan de minister nader toelichten waarom hij de apparaatskosten van de Generale Thesaurie (GT) niet zoals afgelopen jaren wil toerekenen aan begrotingen en artikelen, maar op een niet-beleidsartikel wil plaatsen?

In hoeverre bestaat de noodzaak tot de verplaatsing van apparaatskosten vanuit de beleidsartikelen naar een niet-beleidsartikel, die in beginsel strijdig is met de rijksbegrotingsvoorschriften en met het VBTB-principe van inzicht geven in de integrale kosten van beleid? Welke bezwaren heeft het handhaven van de huidige praktijk van het toerekenen van de GT aan de beleidsartikelen?

Hoe zal de minister het gat ondervangen in de integrale verantwoording over de kosten van beleid dat zal ontstaan als de apparaatskosten van de GT niet meer worden toegerekend naar de beleidsartikelen?

Zijn er voordelen voor de Kamer aan de voorgestelde verplaatsing van de apparaatskosten van de GT naar een niet-beleidsartikel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de fractie van de PvdA hebben kennisgenomen van de brief van de minister van Financiën van 11 mei waarin hij een voorgestelde wijziging van de begrotingsindeling kort toelicht.

Hierover hebben deze leden enkele vragen.

Kan de minister toelichten waarom destijds is gekozen voor drie aparte begrotingshoofdstukken en waarom hij er nu voor kiest ze samen te voegen? Heeft de minister hierover overleg gevoerd met de Algemene Rekenkamer? Zal de Kamer alle informatie die zij nu ontvangt in de nieuwe situatie nog steeds ontvangen?

De leden van de PvdA-fractie vragen zich verder af of de drie begrotingen niet te ongelijksoortig zijn om samen te voegen, omdat het gaat om een beleidsbegroting, een fondsbegroting en een technische begroting, die bovendien een zeer uiteenlopende omvang hebben?

Welke gevolgen kan dit precedent hebben op andere departementale begrotingen en begrotingsfondsen? Kan hier precedentwerking van uit gaan?

Zijn er nog andere voorbeelden waarbij een dergelijke wens tot samenvoeging van beleidsbegrotingen en begrotingsfondsen leeft bij het Kabinet?

Kan de minister aangeven bij welke gelegenheden hij een update geeft van het overzicht van de budgettaire gevolgen van de kredietcrisismaatregelen? Kan de minister een risico-inventarisatie geven van de risico's waar de overheid aan bloot staat vanwege deze maatregelen?

Tot slot hebben deze leden nog enkele vragen over de financiële gevolgen van de samenvoeging in relatie tot de begrotingsregels.

Mogen meevallers bij het BTW-compensatiefonds of de Nationale Schuld in de nieuwe situatie, conform de begrotingsregels, gebruikt worden om tegenvallers op de «reguliere» Financiënbegroting (bijvoorbeeld bij de Belastingdienst) te compenseren?

Hoe hoog wordt de eindejaarsmarge op de nieuwe begroting na de samenvoeging van de drie begrotingen? Betekent dit meer speelruimte voor de minister van Financiën om tekorten aan het einde van het jaar niet te hoeven compenseren?

Betekent opheffing van de begroting van het BTW-compensatiefonds dat het fonds niet meer bestaat, en dat eventuele saldi op dit fonds niet meer automatisch doorgeschoven worden naar volgende jaren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorstellen omtrent een nieuwe begrotingsindeling. Het uitgangspunt van grotere transparantie en toegankelijkheid wordt onderschreven, maar heeft het integreren juist ook geen averechts effect? Vooral een apart begrotingshoofdstuk Nationale Schuld heeft toch een meerwaarde voor grote transparantie zodat in een oogopslag kan worden gezien hoe het staat met de staatsschuld? Wanneer de begrotingshoofdstukken worden geïntegreerd, betekent dit dat het ook makkelijker wordt om te schuiven met middelen binnen de diverse artikelen? Heeft de kredietcrisis ook geleid tot dit voorstel of staat het er helemaal los van? Kan de minister hier een nadere onderbouwing voor geven?

In de brief wordt ook gesteld dat er na een inventarisatie van de mogelijkheden tot dit voorstel is gekomen. Wat waren andere opties? Is er ook met de Algemene Rekenkamer overlegd over de nieuwe indeling? Zo nee, waarom niet en kan dit alsnog gebeuren? Zo ja, had de Algemene Rekenkamer bezwaren of konden zij instemmen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorgestelde nieuwe indeling begrotingen Financien. Alhoewel ze niet direct het voordeel van de nieuwe indeling inzien, zien ze op een belangrijk punt na, geen overwegende bezwaren.

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat er een tijdelijk apart begrotingsartikel moet worden opgenomen op de begroting Financien met daarin begroot en verantwoord uitgesplitst alle interventies (kosten en opbrengsten) in de financiële sector. Zo zal het bijzondere karakter van de huidige situatie en de daarvoor ingezette instrumenten helder inzichtelijk worden gemaakt en periodiek worden bijgesteld en verantwoord. Dit voorkomt dat er iets versluierd wordt of dat er iets met lopende zaken wordt verward. Zij vragen de regering dit alsnog te regelen.

II Reactie van de minister